

Gemeente
Woudenberg

COMMISSIEVOORSTEL 2023

**Datum
voorstel:**

Registratiekenmerk: Z.342173
Raadsvergadering van : n.v.t.
Vergadering Commissie van: 3 oktober 2023
Portefeuillehouder: H.J. Molenaar
Behandelend ambtenaar: K. Kuperus

Onderwerp / voorstel: Wensen en bedenkingen Groeidocument: op weg naar het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor:

- 1 Kennis te nemen van de inhoud van het Groeidocument;
- 2 U wensen en bedenkingen kenbaar te maken en daarbij u in ieder geval uit te spreken over de volgende vragen:
 - a) Zijn we op de goede weg met dit Groeidocument?
 - b) Bent u het eens met de uitgangspunten voor het toekomstperspectief die in het Groeidocument worden genoemd voor onze regio? Heuvelrug p. 28-33 en Gelderse Vallei p.35-39.
 - c) Heeft u suggesties om de inhoud verder aan te scherpen?
 - d) In de startnotitie is vastgesteld dat het Handelingsperspectief participatief tot stand komt. Biedt het proces tot nu toe voldoende opbrengst voor een goede belangenafweging in uw raad later dit jaar?

Inleiding

Het Handelingsperspectief Buitengebied is één van de uitwerkingsprogramma's uit het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort (vastgesteld in uw raad op 28 oktober 2021). Het Ontwikkelbeeld geeft richting aan de ontwikkeling van de regio voor de periode 2030-2040. Bij het opstellen van het Ontwikkelbeeld bleek dat er in het buitengebied meer vraag om ruimte is, dan dat er gebied is. Met het Handelingsperspectief werken we als regiogemeenten aan een gezamenlijk beeld van de toekomst van ons buitengebied.

Het op te stellen Handelingsperspectief is een concretisering van de (ruimtelijke) opgaven in het buitengebied tot 2040 op basis van de huidige situatie, vastgestelde ruimtelijke opgaven en trends en ontwikkelingen. Ook geeft het inzicht in mogelijkheden voor verdienmodellen en het prioriteren en combineren van functies. Met het Handelingsperspectief geven de regiogemeenten zichzelf en hun partners een kader en richting voor uitvoering van ambities in

Geprint op: 14-09-2023 11:40:11uur

/var/websites/gemeentebestuur.woudenberg.nl/documenten/convert/4323332f-cc13-4bea-bacd-7a12d5775fbe.docx

het buitengebied. De vele ruimteclaims in het buitengebied maken dat we (zoals vastgelegd in de startnotitie) gekozen hebben voor een participatief proces dat ruimte biedt aan verschillende belangen en verschillende toekomstbeelden. Want de toekomst voor de één is de zorg van de ander. Maar er is ook een gedeeld beeld. Over hoe we elkaar nodig hebben, over de behoefte aan duidelijkheid, aan keuzes, en de zorg over de kwaliteit van het gebied en hoe we die borgen voor toekomstige generaties.

Op 10 januari 2023 heeft ons college de startnotitie van het Handelingsperspectief vastgesteld en ingestemd met de gekozen werkwijze en afspraken. Via de ingekomen stukken van de vergadering van 2 februari 2023 bent u hierover als raad geïnformeerd. Als opdrachtgevers van het Handelingsperspectief hebben de Provincie Utrecht en Regio Amersfoort (d.w.z. de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg) het gesprek hierover gefaciliteerd en leveren nu het Groeidocument op. Het Groeidocument is een tussenstap om de opbrengst van de gesprekken en de voorgestelde richting te toetsen bij alle betrokkenen (belanghebbenden, raden en staten) voordat de definitieve belangenafweging volgt bij de besluitvorming eind 2023.

Op 6 juli 2023 is het Groeidocument: op weg naar het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort, vrijgegeven voor een ronde langs belanghebbenden en een consultatie langs raden, staten en het waterschap.

Centrale vraag

Heeft uw raadscommissie, naar aanleiding van het groeidocument wensen en bedenkingen die meegenomen en beantwoord moeten worden om te komen tot een document dat eind 2023 gereed is voor besluitvorming door uw raad? En kun u daarbij antwoord geven op de namens de regio gestelde vragen over het groeidocument?

Beoogd resultaat (wat)

We werken als gemeenten in Regio Amersfoort gezamenlijk aan het Handelingsperspectief, want het buitengebied van onze gemeentes loopt in elkaar over en beïnvloedt elkaar. Ook de provincie Utrecht is een logische samenwerkingspartner, nu het gaat om de inrichting van het gebied.

Binnen de regio maken we onderscheid tussen drie gebieden, gebaseerd op de kenmerken van het landschap: het Eemland, de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse Vallei. Woudenberg ligt daarbij zowel in het gebied Heuvelrug als in het gebied Gelderse Vallei. Het afgelopen half jaar hebben we tijdens drie gebiedsateliers met belanghebbenden en experts de opgaven en mogelijke toekomstperspectieven voor ons buitengebied onderzocht. De gebiedsateliers hebben belangrijke bouwstenen opgeleverd die zijn geland in het groeidocument.

Van de negen gemeenten in de Regio Amersfoort doen de zeven Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg mee aan dit traject. De gemeenten Barneveld en Nijkerk sluiten aan bij een vergelijkbaar proces in de regio Foodvalley, met de provincie Gelderland. Om de samenhang tussen de gebieden te borgen is regulier overleg gevoerd met de penvoerders in de regio Foodvalley. Het buitengebied houdt immers niet op bij de regiogrenzen, zeker niet als we redeneren vanuit het bodem- en watersysteem. Transities die in regio Foodvalley plaats vinden, hebben grote invloed op regio Amersfoort.

Kader

Structuurvisie 2030, Ontwikkelbeeld regio Amersfoort, diverse (landelijke) ontwikkelingen op de verschillende onderdelen van het buitengebied.

Argumenten

Waar gaat het Handelingsperspectief over?

De toekomst van het buitengebied staat onder druk door afname van natuurwaarden, klimaatverandering en de vele ruimtevragers in het buitengebied zoals natuur, recreatie, landbouw of energie-opwek. Met het Handelingsperspectief Buitengebied willen de gemeenten in de regio Amersfoort en de Provincie Utrecht de opgaven voor de regio tot 2040 integraal onderzoeken, om vervolgens samen met betrokken belanghebbenden te kiezen: waar moeten

we prioriteren en waar kunnen we functies combineren. Het handelingsperspectief biedt bestuurders en gebiedspartijen een perspectief en een routekaart om een duurzame toekomst en kwalitatieve leefomgeving voor alle bewoners en ondernemers in de regio (mens, flora en fauna) te borgen. Zodat we samen werken aan een toekomstbestendige inrichting van ons buitengebied, passend binnen de kaders die het Rijk en Europa ons opleggen en bij de opgaven die in het buitengebied spelen.

Het groeidocument is geschreven door BVR Adviseurs, en gebaseerd op de opbrengst van de drie gebiedsateliers, maar ook opgaven, mogelijkheden en onmogelijkheden uit wet- en regelgeving. Het neemt de partijen mee in wat er speelt en leeft in het gebied en welke kansen er liggen om met alle gebiedspartijen, inclusief de publieke partijen, samen te werken aan de toekomst van het buitengebied. Het is een document waarin aangegeven wordt wat er zou moeten veranderen, zowel in condities als in fysieke ingrepen, om de vele ruimtevragers en transitieopgaven een plek te geven. Het geeft richting en biedt de kaders hoe er in dit buitengebied het beste gewerkt kan worden aan de transitieopgaven die op het gebied afkomen.

Hoe ging het proces tot nu toe en hoe zijn belanghebbenden daarbij betrokken?

Het Handelingsperspectief wordt een stuk dat het perspectief voor onze regio(partijen) schetst. Het betrekken van belanghebbenden en gebiedspartners is daarom sterk verankerd in het proces. In de eerste helft van 2023 hebben we gebiedsateliers georganiseerd in het Eemland, de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse Vallei. Daarin hebben we alle inwoners en ondernemers uit Regio Amersfoort uitgenodigd om mee te praten over de toekomst van het buitengebied. Tijdens de gebiedsateliers zijn we met elkaar aan de slag gegaan: grondeigenaren, ondernemers, inwoners, volksvertegenwoordigers, belanghebbenden en toehoorders. We spraken gedurende een aantal dagen met hen over wat er nodig is om te komen tot een toekomstbestendige inrichting van ons buitengebied. Na het afronden van de gebiedsateliers volgde op 5 juni het regioatelier, waar BVR Adviseurs de resultaten van de drie gebiedsateliers presenteerde. Bovendien werd een doorkijk gegeven naar de toekomst op basis van alle inzichten en opbrengsten uit de ateliers. Hier konden gebiedspartners en belanghebbenden hun eerste reactie delen. BVR heeft de reacties verzameld en ervoor gezorgd dat alle belangen een plek hebben gekregen in het groeidocument.

Samenhang met ander beleid

Ook op landelijk niveau is er behoefte aan een aanpak voor het landelijk gebied. In juni 2022 heeft het Rijk de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied gepubliceerd. Dit programma brengt de opgaven op het gebied van stikstof, natuur, water, klimaat en bodem samen en zorgt voor een gecombineerde aanpak voor een vitaal landelijk gebied. Elke provincie levert hiervoor een gebiedsprogramma op, dat de kaders van de opgaven in het buitengebied omschrijft. Wat moeten we als gebruikers van het gebied doen om onze doelen te behalen? In onze provincie is dit het Utrechts Programma Landelijk Gebied (het UPLG). Met het UPLG kan ook aanspraak gemaakt worden op het landelijke Transitiefonds Landelijk Gebied en Natuur.

Van belang is dat we als regio weten wat we willen en hoe we de toekomst van ons buitengebied voor ons zien. Met de vaststelling van het Handelingsperspectief eind dit jaar leveren we een belangrijke bouwsteen aan voor de uitwerking van het UPLG in een gebiedsprogramma voor onze regio.

Het ligt in de verwachting dat in komende periode ook meer informatie beschikbaar komt uit andere trajecten, zoals het programma Groen Groeit Mee (GGM), het Gebiedskompas van A(mersfoort) tot Z(eist), de Regionale Energie Strategie (RES Regio Amersfoort en Foodvalley) en het RPLG (Regionaal Perspectief Landelijk Gebied) van Foodvalley. De wederzijdse afhankelijkheid tussen al deze programma's vraagt om nauwe samenwerking. Het Handelingsperspectief gaat uit van bestaande kaders en uitgangspunten die voortkomen uit nationale en Europese opgaven en bestaand beleid. Dit is een gegeven dat we op regionaal niveau niet kunnen veranderen, maar het Handelingsperspectief levert wel informatie hoe overheden en gebiedspartijen binnen deze kaders kunnen handelen.

Groeidocument

De complexiteit van ruimte vragers en belangen in het buitengebied samen met de actuele (beleid)ontwikkelingen rond de verschillende thema's maakt dat sprake is van een ingewikkeld en complex proces. Gelijktijdig is gewenst dat er eind 2023 een document beschikbaar is op basis waarvan raden en staten besluiten kunnen nemen en daarmee richting kunnen bepalen. Het maakt ook dat er na de gebiedsateliers nog een concept document is, maar een groeidocument. Alle deelnemers van de ateliers en andere gesprekken wordt gevraagd om een reactie te geven op het groeidocument. Gelijktijdig wordt de gemeenteraden om een reactie gevraagd. Op basis van alle reacties en de nadere studie die BVR deze zomer en het najaar doet, zal een BVR een handelingsperspectief opleveren welke eind 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraden en provinciale staten zal worden voorgelegd. Het is dan ook zeer gewenst om op dit moment als gemeenteraad de wensen en bedenkingen kenbaar te maken, zodat hiermee rekening gehouden kan worden bij de opstelling van het handelingsperspectief.

Risico's en kanttekeningen

De landbouwsector ervaart grote druk, enerzijds door de ruimtevraag van natuur, recreatie, energie, mobiliteit, wonen en werken, anderzijds door stikstof en noodzaak tot extensivering, waardoor voorgestelde wijzigingen in het buitengebied weerstand kunnen oproepen. Om zoveel mogelijk inzicht te krijgen in waar kansen en bedreigingen liggen, neemt een landbouwdeskundige namens de LTO's Eemland en Gelderse Vallei, Collectief Eemland, Collectief Oost en Vallei Horstee deel aan het proces. De landbouwdeskundige koppelt terug aan deze organisaties, en geeft ons gevraagd en ongevraagd advies bij de totstandkoming van het handelingsperspectief.

Duurzaamheid en Inclusie

Doel van het perspectief is een kader voor een duurzame toekomst voor het buitengebied.

Maatschappelijke participatie

Het Handelingsperspectief wordt geschreven door BVR Adviseurs in opdracht van Bureau Regio Amersfoort namens de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg en de provincie Utrecht. Gebiedspartijen en belanghebbenden zijn actief betrokken via regio ateliers en inspraak. Hiertoe via een algemene uitnodiging opgeroepen, hebben wij geconstateerd dat vanuit Woudenberg diverse mensen, bedrijven en organisaties actief hebben deelgenomen. Al deze partijen en personen krijgen (gelijk aan uw raad) de gelegenheid om een reactie te geven op het groeidocument.

Beoogd resultaat (hoe)

n.v.t.

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door N.V.T.

Het voorstel heeft geen directe financiële consequenties. Het opstellen van het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort wordt gedragen door Bureau Regio Amersfoort en mede gefinancierd door de Provincie Utrecht.

Aanpak/uitvoering

Het groeidocument wordt gedeeld met alle deelnemers aan de gebiedsateliers, is openbaar beschikbaar via de website van Bureau Regio Amersfoort en is te delen met alle belanghebbenden die geïnteresseerd zijn. Bij het groeidocument hoort een reactieformulier. Daarmee kan iedereen die dat wil tot 7 september suggesties meegeven. In de weken daarna worden de suggesties gewogen en besproken om de inhoud en het proces voor het vervolg te verbeteren.

Daarnaast organiseren BVR en Bureau Regio Amersfoort in september verdiepende gesprekken met georganiseerde belanghebbenden en belangenvertegenwoordigers van de agrarische sector, natuurorganisaties, landgoedeigenaren, de recreatiesector, waterbeheerorganisaties en onze buurregio Foodvalley.

Tevens eind september/begin oktober een consultatieronde langs de gemeenteraden en provinciale staten.

Met de opbrengst van zowel de schriftelijke reacties, de verdiepende gesprekken als de consultatie testen we de denklijnen en voorstellen op realisme en bruikbaarheid, en vullen we aan waar nodig. Vervolgens wordt het stuk aangescherpt tot het uiteindelijke Handlingsperspectief dat eind dit jaar ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Conclusie

Wij stellen u voor om kennis te nemen van het groeidocument en gebruik te maken van de gelegenheid om als raadsleden wensen en bedenkingen kenbaar te kunnen maken. Daarbij het verzoek om in ieder geval een reactie te geven op de algemene vragen uit de regio, Indien de raadscommissie wensen en bedenkingen wenst kenbaar te maken kan dat tijdens de commissievergadering. Eventuele wensen en bedenkingen zullen door ons college worden verstuurd aan de regio Amersfoort en door BVR worden betrokken bij de verder uitwerking van het groeidocument. Daarbij het praktische verzoek om als partij de uitgebrachte wensen en bedenking binnen 2 dagen na de vergadering op schrift te delen met de griffie.

Communicatie

Het groeidocument is geschreven door BVR Adviseurs, en gebaseerd op de kaders vanuit bestaande wet- en regelgeving alsook de opbrengst van de 3 gebiedsateliers, waar met belanghebbenden en experts de opgaven en mogelijke toekomstperspectieven voor het buitengebied van de regio onderzocht is. Het groeidocument is geen beleidsdocument dat nu ter goedkeuring wordt voorgelegd, maar een tussenstap. Het is verstuurd naar de deelnemers aan de gebiedsateliers en neemt de partijen mee in wat er speelt en leeft in het gebied en welke kansen en schuurpunten er liggen om met alle gebiedspartijen, inclusief de publieke partijen, samen te werken aan de toekomst van het buitengebied. En het biedt de gelegenheid aan belanghebbenden, maar ook aan raden en staten om te reageren, en om mee te sturen naar een gezamenlijk einddocument.

Bijlage(n)

- Groeidocument: op weg naar het Handlingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort
- aanbiedingsbrief regio Amersfoort

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

D.C.G. Ruseler
Secretaris

M. Jansen-van Harten
burgemeester